DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2005. július 14. [1]

1. A jelen fellebbezést azon, az Elsőfokú Bíróság által 2004. január 28-án hozott ítélettel [2] szemben nyújtották be, amely helybenhagyta a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (a továbbiakban: OHIM) második fellebbezési tanácsának azon határozatát, amely megtagadta nyolc különféle álló italtasak térbeli alakjának gyümölcsitalok és gyümölcslevek jelölése céljából történő lajstromozását.

I – A közösségi védjegyről szóló rendelet

2. Ezen ügy ismét a térbeli megjelölések megkülönböztető képességének kérdését, valamint a közösségi védjegyről szóló rendelet [3] 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezését veti fel. A fellebbezés jogalapjainak többsége olyan témákat vet fel, amelyekkel a közösségi ítélkezési gyakorlat korábban már részletesen foglalkozott, kivéve területi hatályának meghatározását és a kontextus célját a térbeli megjelöléseknek az ipari tulajdon e változatának alapvető funkciója betöltésére való alkalmasságának vizsgálata során.

3. A 40/94 rendelet tartalmazza azokat a rendelkezéseket, amelyek alkalmazása szükségesnek bizonyul a fellebbezés elbírálásához.

4. A 4. cikknek megfelelően „közösségi védjegyoltalom tárgya lehet minden grafikailag ábrázolható megjelölés, így különösen szó – beleértve a személyneveket –, ábra, kép, alakzat, betű, szám, az áru vagy a csomagolás formája, ha e megjelölés alkalmas arra, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztesse más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól”.

1 – Eredeti nyelv: spanyol.

2 – Az Elsőfokú Bíróság T-146/02–T-153/02. sz., Deutsche SiSi-Werke kontra OHIM egyesített ügyekben 2004. január 28-án hozott ítélete (EBHT 2004., II-450. o.).

3 – Az Uruguayi Forduló keretében megkötött megállapodások végrehajtása érdekében az 1994. december 22-i 3288/94/EK rendelettel (HL L 349., 83. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 185. o.) módosított, a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.).

5. A „Feltétlen kizáró okok" címet viselő 7. cikk (1) bekezdése kötelezővé teszi a védjegybejelentés elutasítását az olyan megjelölés esetében, amely

„a) nem felel meg a 4. cikkben meghatározott követelményeknek;

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

[...]

e) kizárólag olyan formából áll, amely

i. az áru jellegéből következik; vagy

ii. a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges; vagy

iii. az áru értékének a lényegét hordozza;

[...]"

6. Az előbbi rendelkezés (3) bekezdése azt írja elő, hogy az (1) bekezdés b), c) és d) albekezdése nem alkalmazandó, „ha [a megjelölés] az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások tekintetében használata révén megszerezte a megkülönböztető képességet".

II – A fellebbezés előzményei

A – *A jogvita ténybeli háttere*

7. 1997. július 8-án a Deutsche SiSi-Werke GmbH & Co. Betriebs KG (a továbbiakban: SiSi-Werke) a 40/94 rendelet alapján nyolc közösségi védjegy lajstromozása iránti kérelmet nyújtott be az OHIM-nál, a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-én kötött Nizzai Megállapodás szerinti 1., 3., 5., 6., 16., 20., 29., 30., 32., 33., 39. és 40. osztályba tartozó áruk tekintetében.

8. A kérelmek különböző italok tárolására szolgáló tasakokat ábrázolnak, amelyek talpukra állíthatók, formájuk domború, széles alapú, és elölnézetből vagy nyújtott háromszög, vagy ovális alakúak, egyes esetekben bemélyedésekkel szegélyezve.

9. 1999. szeptember 24-i és 27-i határozataival az OHIM védjegyelbírálója a 40/94 rendelet 38. cikke alapján elutasította az említett nyolc bejelentést, a megkülönböztetésre való alkalmasság hiánya miatt.

10. 1999. november 11-én a SiSi-Werke az említett rendelet 59. cikke alapján fellebbezést nyújtott be az említett határozatokkal szemben, védjegybejelentését a 32. és 33. osztályra korlátozva. A második fellebbezési tanács 2002. február 28-i határozatával elutasította a fellebbezéseket, azzal az indokolással, hogy a fogyasztók a bejelentett megjelöléseket nem a kereskedelmi származás jelöléseként fognák fel, hanem mindössze a csomagolás formájaként, hozzáfűzve, hogy e csomagolásforma – a versenytársak, illetve a csomagolóüzemek és az italgyártók érdekeire tekintettel – nem sajátítható ki.

11. A közigazgatási eljárási lehetőségek kimerítését követően, még a bírósághoz való fordulást megelőzően a bejelentő társaság 2002. május 6-i beadványában a védjegybejelentést a következő, a 32. osztályba tartozó árukra korlátozta: „gyümölcsitalok és gyümölcslevek".

B – *A megtámadott ítélet*

12. Az említett 2002. február 28-i határozatokkal szemben benyújtott kereseteket, azok egyesítését követően, az Elsőfokú Bíróság a 2004. január 28-i, jelen keresettel megtámadott ítéletével elutasította.

13. Az Elsőfokú Bíróság ítélete a jogvita tárgyát a 2002. május 6-i árujegyzék-korlátozásra (11. és 12. pont) figyelemmel határozta meg, a jogi elemzést pedig a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjára korlátozta, mellőzve a c) pont elemzését, amelyre a kereseti kérelmekben szintén hivatkoztak (13–15. pont).

14. Az Elsőfokú Bíróságnak a SAT.1 kontra OHIM (SAT.2) ügyben 2002. július 2-án hozott ítélete [4] és az Unilever kontra OHIM ügyben 2003. március 5-én hozott ítélete [5] alapján az Elsőfokú Bíróság a 31. pontban kiemeli, hogy a 7. cikk (1) bekezdésének b) pontja kiterjed azokra a megjelölésekre is, amelyeket az érintett vásárlóközönség szemszögéből nézve az említett megjelölésekkel jelölni kívánt áruk vagy szolgáltatások felkínálásánál szokásosan alkalmaznak.

15. Miután emlékeztet arra a 33. pontban, hogy a védjegy megkülönböztető képességét egyrészt a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő árukra és szolgáltatásokra, másrészt azoknak az érintett közönség által történő észlelésére figyelemmel kell értékelni, az ítélet – a 36. pontban – kimondja, hogy az alapeljárás-beli esetben az előbbiek a gyümölcslevek, míg a második kör a végső fogyasztókból áll.

16. Ezt követően az ítélet az olyan térbeli védjegyek közönség általi érzékelésének sajátosságait tárgyalja, amelyek maguknak a termékeknek a megjelenítéséből állnak, és tekintettel arra, hogy a folyadékok csomagolása forgalmazásuk elengedhetetlen feltétele, úgy véli, hogy az átlagfogyasztó annak főként csomagolási funkciót fog tulajdonítani, és csak akkor fogja azt védjegynek tekinteni, ha azt már első ránézésre is a kereskedelmi származás jelöléseként fogja fel (37. és 38. pont).

17. Az előbbi szempontoknak megfelelően az ítélet kimondja, hogy az OHIM által egyes internetes honlapokon elvégzett vizsgálat azt mutatja, hogy a kérdéses tasakokat a világon mindenütt italok, különösen gyümölcslevek, a Közösségben pedig folyékony élelmiszerek kiszereléséhez alkalmazzák. A tasakokat tehát szokásosan az ilyen típusú árukhoz szánják, anélkül hogy azoknak a fogyasztók valamely konkrét származást tulajdonítanának, lévén, hogy azok nem rendelkeznek kellőképpen egyedi jellemzőkkel (40–42. pont).

18. Az ítélet 44–52. pontja a SiSi-Werke által bejelentett térbeli védjegyeket tárgyalja, az álló tasakok szokásos kinézetével kapcsolatban, rámutatva arra, hogy azok csupán egyszerű változatai ennek a kiszereléstípusnak, anélkül hogy sajátosságaik – átfogóan értékelve – a hasonló tárolótasakok csoportjától markánsan megkülönböztethetővé tennék őket, annál is inkább, mivel úgy tűnik, hogy az átlagos fogyasztók nem képesek az ahhoz szükséges különféle formatervezési elemek összességét észben tartani, amelyek a végeredményt egyedivé tennék.

19. Az ítéletben a Bíróság azzal a másodikként tárgyalt indokkal utasítja el a felperes társaság kérelmét, hogy a vitatott térbeli alakzatok lajstromozása a kisajátítás veszélyével járna, akkor is, ha a védjegybejelentő versenytársainak ahhoz fűződő érdeke, hogy szabadon választhassák meg saját áruik formáját, nem képez sem lajstromozást kizáró okot, sem a megjelölés megkülönböz-

4 – A T-323/00. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., II-2839. o.).
5 – A T-194/01. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., II-383. o.).

tető képességének meghatározásához szükséges szempontot (32. pont); az Elsőfokú Bíróság ezért úgy véli, hogy az OHIM fellebbezési tanácsa helyesen állapította meg a kisajátítás veszélyének fennállását, és megerősítette, hogy a tasakok nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel (54. pont).

III – A Bíróság előtti eljárás

20. A SiSi-Werke kereseti kérelme 2004. április 8-án érkezett az Elsőfokú Bíróság Hivatalához; az OHIM azt június 28-i viszonválaszában vitatta; a válaszbeadványt írásban október 22-én nyújtották be, erre nem érkezett viszonválasz.

21. A tárgyalásra, amelyen részt vett mindkét fél képviselője, 2004. június 16-án került sor.

IV – A fellebbezés jogalapjainak elemzése

22. A fellebbező társaság három jogalapra hivatkozik a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezésével kapcsolatban, egy felépítését tekintve hiányos beadványban. Miután felsorolja azt az öt indokot, amelyekkel nem ért egyet, egy halom érvet sorol fel rendezetlenül, a hivatkozott jogalapok meghatározása nélkül, arra kényszerítve ezzel a Bíróságot, hogy a keresetlevél tényleges tartalmának megfejtése érdekében átfogó vizsgálatot végezzen.

A – *A megjelölések megkülönböztetésre való alkalmasságának értékeléséhez szükséges háttér (az első jogalap első része)*

23. A SiSi-Werke azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az adott termékek, nevezetesen a csomagolóanyagok ágazatának meghatározásakor, amelyet a védjegyek megkülönböztető képességének értékeléséhez meg kell vizsgálni, tévesen döntött úgy, hogy a világpiacon a folyékony élelmiszerek terén általános csomagolási formákat kell figyelembe venni. Véleménye szerint a vizsgálati kört a közösségi területre, illetve a gyümölcsitalok és gyümölcslevek tárolására szolgáló csomagolóanyagokra kellene korlátozni.

24. Lényegében a fellebbező azt szeretné tisztázni, hogy az ilyen típusú megjelölések megkülönböztető képességének értékelésekor kizárólag az érintett termékekre jellemző csomagolás kinézetét kell-e figyelembe venni, vagy a hasonló termékekét is. Ez utóbbi álláspont tűnik a legmegfelelőbbnek.

25. Az áru kiszerelése vagy formája védjegyoltalom tárgya lehet, amennyiben a 40/94 rendelet 4. cikkének megfelelően grafikailag ábrázolható, és e jogi formának megfelelően alkalmas az áru megkülönböztetésére. [6]

26. Ez erre való alkalmasság hiánya – az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja, 38. cikkének (1) bekezdése és 51. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében – maga után vonja a lajstromozás megtagadását vagy a már lajstromozott védjegy törlését.

27. A „megkülönböztető képesség" tehát olyan meghatározatlan jogi fogalomnak tűnik, amely e különleges tulajdonjog alapvető funkciója, azaz garantálni a fogyasztó vagy végső felhasználó számára valamely áru vagy szolgáltatás származását, megkönnyítve annak azonosítását a más kereskedelmi származásúakkal való összetévesztés veszélye nélkül. Következésképpen e fogalom azt jelenti, hogy a védjegynek alkalmasnak kell lennie e funkció betöltésére, azaz a vele jelölt áruk kereskedelmi származásának egyértelmű jelölésére. [7]

28. E pontosan nem meghatározott elgondolás egyedi esetben való konkretizálódása szükségessé teszi két további tényező elemzését. Egyrészt figyelemmel kell lenni a megjelölésekkel jelölni kívánt árukra és szolgáltatásokra, másrészt azoknak az érintett közönség általi érzékelésére, méghozzá a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót véve alapul. [8]

29. Ezek az értékelési szempontok nem módosulnak, [9] de kétségtelen, hogy a megjelölés jellege meghatározó módon kihat azok értékelésére. Evidensnek tűnik, hogy valamely üzenet az emberi lény által történő észlelésének intenzitása és hatóköre annak jellegétől, és attól az érzékszervtől függ, amely azt észleli; [10] a látás utáni érzékelés szempontjából nem ugyanaz egy síkbeli (kétdimenziós), mint egy térbeli (háromdimenziós) alakzat megtekintése.

30. Az eltérés még nagyobb olyankor, amikor e térbeli alakzat az áru vagy annak

6 – Lásd a Bíróság C-299/99. sz. Philips-ügyben 2002. június 18-án hozott ítéletének (EBHT 2002., I-5475. o.) 73. pontját; a C-53/01–C-55/01. sz., Linde és társai egyesített ügyekben 2003. április 8-án hozott ítéletének (EBHT 2003., I-3161. o.) 38. pontját; és a C-218/01. sz. Henkel-ügyben 2004. február 12-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-1725. o.) 29. pontját, amelyek a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelvet (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) értelmezik.

7 – Hasonlókat tartalmaz a fent hivatkozott Henkel-ügyben hozott ítélet 30. pontja és a Linde és társai ügyben hozott ítélet 40. pontja. Szintén hasznos elolvasni a Bíróság C-107/03. P. sz., Procter & Gamble ügyben 2004. szeptember 23-án hozott ítéletének (az EBHT-ban nem tették közzé) 28. pontját.

8 – A fent hivatkozott Linde és társai ügyben hozott ítélet 41. pontja és a Procter & Gamble ügyben hozott ítélet 29. pontja. Ugyanebben az értelemben lásd még a Bíróság C-136/02. P. sz. Mag Instrument ügyben 2004. október 7-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-9165. o.) 19. pontját.

9 – Ez következik a fent hivatkozott Philips-ügyben hozott ítélet 48., valamint a Linde és társai ügyben hozott ítélet 42. pontjából is.

10 – A C-273/00. sz. Sieckmann-ügyben írt indítvány, amely ügyben 2002. december 12-én került sor ítélethozatalra (EBHT 2002., I-11737. o.) lehetőséget nyújtott számomra a különféle érzékszervek révén történő érzékelhetőség elemzésére (a 22. ponttól).

csomagolásának formája,[11] mivel a grafikai vagy szöveges elemet nélkülöző alakzat megkülönböztető képességének mérlegelése még nehezebb, mert az átlagos fogyasztók nem szoktak az áruk kereskedelmi származására következtetni a kinézetük alapján.[12]

31. E körülményekre tekintettel a SiSi-Werke kifogása csak akkor lenne releváns, ha az a Bíróság ítélkezési gyakorlatának nem egy igen leegyszerűsített elemzésén alapulna. Természetesen meg kell vizsgálni azokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyek tekintetében a lajstromozást kérték, de nemcsak a konkrétan érintetteket, hanem az ugyanabba az osztályba, típusba vagy fajtába tartozóakat is, vagyis azokat, amelyeket hasonló csatornákon keresztül értékesítenek, és amelyek ugyanazokat a fogyasztókat célozzák meg, ami által a közülük történő fogyasztói választás során azok ütközhetnek egymással.

32. A Merz & Krell ügyben írt, 2001. január 18-i indítványban[13] – emlékeztetve a védjegyoltalom által biztosított jogok instrumentális jellegére – azt javasoltam, hogy a védjegyek megkülönböztető képességének értékelésénél figyelembe kellene venni „a szóban forgó áru vagy szolgáltatás átlagos fogyasztóját vagy igénybe vevőjét érő benyomást" (44. és 43. pont). Ezenkívül az Ansul-ügyben írt, 2002. július 2-i indítványban[14] rámutattam arra, hogy e különleges tulajdonforma megköveteli a megjelölés és a jelölt áru közötti kapcsolatot ahhoz, hogy a vásárlók észlelése és az előbbi kettő egymáshoz képest történő beazonosítása révén teret tudjon nyerni a piacon (64. pont). Ebből következően annak eldöntéséhez, hogy a megjelölés alkalmas-e a megkülönböztetésre, és ennélfogva betölti-e alapvető célját, fontos megvizsgálni az ágazat szerkezetét és az értékesítési csatornákat. Az előbb említett Ansul-ügyben írt indítványban példaként megemlítettem, hogy a tartósított élelmiszerekre vonatkozó megjelölések használata teljesen eltérő a számítógépes elektronikai tartozékokra vonatkozó megjelölésekétől.

33. Ezért annak bizonyításához, hogy az előállítási hely feltüntetése alkalmas-e a megkülönböztetésre, azon áruk választékát kell megvizsgálni, amelyekkel a fogyasztó a választása során találkozik. Ebben az összefüggésben logikus azt feltételezni, hogy a gyümölcsitalok és gyümölcslevek tárolására szolgáló csomagolás formája esetében az

11 – A fent hivatkozott Henkel-ügyben írt, 2003. január 14-i indítványban kifejtettem, hogy folyadékok, gázok, és egyes szemcsés vagy képlékeny, meghatározott méret és forma nélküli anyagok esetében a tárolásra szolgáló csomagolóanyag keveredik magával az áruval, mivel annak a kiszerelés az egyetlen, grafikailag megjelenítésre alkalmas, észlelhető formája a fogyasztó számára (12. pont). Az említett ítélet elfogadta ezt az érvet, kiemelve, hogy ilyen esetekben a választott csomagolás adja meg a termék formáját, aminek köszönhetően azt az utóbbival azonosítják (33. pont).

12 – A Procter & Gamble ügyben hozott ítélet 50. pontja; és a Mag Instrument ügyben hozott ítélet 30. pontja. Ennek ellenére az előbbi nem feltételezi azt, hogy amint azt a Linde és társai ügyben írt, 2002. október 24-én ismertetett indítványban kifejtettem, a térbeli védjegyek megkülönböztető képessége vizsgálatának szigorúbbnak kellene lennie, mint a bármilyen más típusú megjelölésekének (az ítélet 46. pontja hasonló megállapításokat tartalmaz).

13 – Az ügyben (C-517/99. sz. ügy) 2001. október 4-én került sor ítélethozatalra (EBHT 2001., I-6959. o.).

14 – Ebben az ügyben (C-40/01. sz. ügy) 2003. március 11-én került sor ítélethozatalra (EBHT 2003., I-2439. o.).

értékelési körnek a folyékony halmazállapotú élelmiszerekre kell kiterjednie, amelyek a hasonló profillal rendelkező fogyasztóik és a hasonló értékesítési csatornáik miatt megfelelőek a megjelölés tulajdonságainak vizsgálatához az áru megkülönböztethetősége kapcsán. A SiSi-Werke redukcionista elmélete abszurd eredményre vezet, mivel a jelölt áruk vizsgálati körének leszűkítése lehetetlenné teszi annak megállapítását, hogy a megjelölések megfelelően képesek-e betölteni az áruk kereskedelmi származásával kapcsolatos azonosító szerepüket.

34. Az OHIM helyesen jegyzi meg, hogy amikor az adott áruk tekintetében egy konkrét csomagolástípushoz szokott személyek először találkoznak ugyanezen csomagolástípussal más áruk tekintetében, akkor azt gondolják majd, hogy a csomagolás egy újabb változatáról van szó, és nem annak kereskedelmi származásának jelöléséről, ezért nem lenne helyes kizárólag a védjegybejelentési kérelemben foglalt áruk kategóriája esetén használt csomagolóanyagok tekintetében vizsgálni a fogyasztók benyomását.

35. A területi hatály meghatározását illetően a fellebbező társaság kifogása szintén megalapozatlan, mivel még ha a területnek a Közösség területére való leszűkítése a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti viszonylagos kizáró ok szempontjából lényegesnek is bizonyul, annak eldöntésekor, hogy két közösségi védjegy között fennáll-e az összetévesztés veszélye, az nem indokolt a megjelölések absztrakt megkülönböztető képességének vizsgálata szempontjából.

36. Összefoglalva tehát: az Elsőfokú Bíróságot semmiféle jogi szabály nem kötelezte a körülhatárolásnak a SiSi-Werke által javasolt módon történő elvégzésére, ezért nem vétett jogi hibát az ítélethozatal során.

B – *A tasakok „alapformának" való minősítése (az első jogalap második része)*

37. A felperes arra is hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság jogi hibát vétett akkor, amikor a szóban forgó tasakokat „mértani alapformának" minősítette, hiszen a SiSi-Werke az egyetlen cég, amely azokat az európai gyümölcsital-piacon használja, és azok nem írhatók le akként, mint az italok e fajtájának csomagolására szolgáló alaptípusok. A felperes tévesnek tartja azt a megállapítást, hogy a tasakok azért nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel, mert azokat a kereskedelemben általánosan e gyümölcslevek esetében alkalmazzák, és ezért vitatja a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának hatálya alá sorolást azon az alapon, hogy azok rendelkezésre állásához olyan általános érdek fűződik, ami attól valójában idegen, és ezért szerinte ez az eset inkább ugyanezen rendelkezés c) pontjának a hatálya alá tartozik.

38. Ez a jogalap az ítélet 46. és azt követő pontjaival a bejelentett formákat és azok jellegzetességeit illetően szembehelyezkedő részében elfogadhatatlan, mivel arra irányul,

hogy a Bíróság olyan területre terjessze ki vizsgálódását, amely a fellebbezések elbírálása terén nem tartozik a hatáskörébe, nevezetesen a bizonyítékok értékelésére, amely kívül esik a bírói határozatokkal szembeni jogorvoslatok e konkrét fajtájának a körén.

39. Ez a kifogás akkor sem lenne releváns, ha – ahogyan a SiSi-Werke állítja – az Elsőfokú Bíróság nem ismerte volna el a bejelentett formák megkülönböztetésre való alkalmasságát, azzal az indokkal, hogy azokat gyakran használhatják gyümölcslevek esetében, mivel ez az ítélet 41. pontjának végén található állítás, nem kérdőjelezi meg az említett alkalmasságot azáltal, hogy egy rendkívüli általános érdeket alkalmaz az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja szempontjából, [15] hiszen ha az ítéletet figyelmesen olvassuk, akkor megfigyelhető, hogy ez a része teljesen másra irányul.

40. Igazság szerint ez az állítás azon az érven alapul, amely a megkülönböztető képesség értékeléséhez kiválasztott tárgyi kontextus igazolására irányul, kifejtve, hogy a folyékony élelmiszerek szokásos csomagolási formájaként a megjelölés nem rendelkezik egyedi jelleggel annak biztosítására, hogy az átlagfogyasztó azt úgy fogja fel, mint az adott áru kereskedelmi származásának jelölését (42. pont). Ez a probléma egyébként kapcsolatban áll a fellebbezés következő jogalapjával is, mivel azt elemzi, hogy a bejelentett védjegyek kellően elkülönülnek-e attól az alapvető formától, amely a folyadékok tárolására szolgáló, álló tasakokra jellemző.

41. Összefoglalva, az Elsőfokú Bíróság nem vitatja a megkülönböztetésre való alkalmasságot azáltal, hogy a versenytársak azon érdekére hivatkozik, hogy meghatározott formák ne legyenek kisajátíthatók, amint azt a továbbiakban, a keresetlevél utolsó jogalapjának tanulmányozása során ki fogom fejteni, hanem csupán a vitatott csomagolásformáknak a piacon való szokásos alkalmazására utal azzal a céllal, hogy hangsúlyozza azokat a nehézségeket, amelyekkel a vásárlók szembesülnek akkor, amikor ezeket mint konkrét termékeket megjelenítő formákat kell felismerniük. Következésképpen, a fellebbezés első jogalapjának e második részét szintén el kell utasítani.

C – A térbeli védjegyek esetén alkalmazott állítólagos szigorúbb megítélés (a második jogalap első része)

42. A SiSi-Werke azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet nagyon magas küszöböt állít fel ahhoz, hogy az áru csomagolásának formájából álló térbeli védjegyek megkülönböztetésre alkalmasnak minősüljenek, míg a síkbeli védjegyek esetén azok a megjelölések,

15 – Emlékeztetni kell arra, hogy az általános érdek az alkalmazott feltétlen kizáró ok függvényében változik (a Bíróság C-456/01. P. és C-457/01. P. sz., egyesített Henkel kontra OHIM ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-5089. o.] 45. és 46. pontja), mivel a rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját nem lehet úgy értelmezni, hogy az tiltja azon védjegyek lajstromozását, amelyek a kereskedelemben a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások tekintetében szokásosan használatosak, amely megoldás viszont ugyanezen cikk c) pontjának hatálya alá tartozik (a Bíróság C-329/02. P. sz., SAT.1 kontra OHIM ügyben 2004. szeptember 16-án hozott ítéletének [EBHT 2004., I-8317. o.] 36. pontja).

amelyek enyhe mértékben ugyan, de eltérnek az egyszerű mértani alapformáktól, oltalomképesek. Véleménye szerint mivel az Elsőfokú Bíróság nem fogadta el azt az álláspontot, megsértette a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

43. Ez a kifogás sem fogadható el. Mint ahogyan arra már rámutattam, valamely védjegy megkülönböztető képessége minden bizonnyal ugyanazon szempontok szerint vizsgálandó, akármilyen jellegű is a védjegy, ezért semmi sem indokolja azt, hogy az olyan sajátos jelleggel rendelkező védjegyek, mint például a térbeli védjegyek esetében az értékelés szempontjai szigorúbbak legyenek (lásd a jelen indítvány 29. és 30. pontja), [16] mivel ahogyan azt már szintén kifejtettem, az átlagos fogyasztók általában nem következtetnek az áru kereskedelmi származására azok minden grafikai és szöveges elemet nélkülöző formája alapján.

44. Ilyen körülmények között minél inkább hasonlít a védjegyként bejegyezni kívánt forma a szóban forgó áru formájához, annál inkább csökken az adott forma megkülönböztetésre való alkalmassága. [17] A folyadékok tárolására szolgáló csomagolás egyben az áru imázsát is tükrözi, ezért a csomagolás ábrája nem feltétlenül alkalmas arra, hogy védjegyoltalom tárgya legyen, kivéve ha szokásos formabeli elemek egyszerű változatai is elegendőek ahhoz, hogy azt megkülönböztetésre alkalmassá tegyék, azzal egy egyetlen kikötéssel, hogy a fogyasztó az érintett árut meg tudja különböztetni más vállalkozások áruitól, anélkül hogy annak elemzésébe fogna, vagy különleges figyelemről tenne tanúbizonyságot. [18]

45. E körülményekre tekintettel célszerű a tapasztalatra, kiváltképpen a piacon fellelhető tárolásra és csomagolásra szolgáló anyagok formáinak összehasonlítására vonatkozó gyakorlati elvekre hagyatkozni úgy, hogy amennyiben egy ilyen csomagolásforma tűnik fel a forgalomban, akkor azt érvényes szempontnak lehetne tekinteni a megkülönböztető képesség igazolására [19], mivel annak elterjedtsége hatással lehet a fogyasztók érzékelésére, amely az ilyen jellegű megjelölések vonatkozásában nem tűnik különösebben magas szintűnek, [20] főleg ha azokat olyan mindennapos termékek esetében alkalmazzák, amelyeknek a kinézete nagyon kevéssé tér el a hasonló árukétól, aminek köszönhetően a vásárlók inkább a címkézésnek tulajdonítanak nagyobb jelentőséget, és nem a csomagolás formájának. [21] Ugyanígy érdekes lehet a szokásosan alkalmazott, tárolásra szolgáló csomagolóanyagok vagy egyes alapformák értékelése, ami nem azt jelenti, hogy szigorúbb követelményeket kellene meghatározni a védjegyek ezen típusára, hanem azt, hogy figyelembe kell venni azok sajátosságait.

16 – Ströbele, P.: *Absolute Eintragungshindernisse im Markenrecht, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht*, 2001, 665. o., rámutat arra, hogy nincs semmiféle jogi alapja a termékek és a térbeli megjelölések (csomagolások formája) megkülönböztető képességét meghatározó szabályok megváltoztatásának.

17 – A fent hivatkozott Mag Instrument ügyben hozott ítélet 31. és 32. pontja.

18 – Az előző lábjegyzetben hivatkozott ítélet 32. pontja.

19 – Pollaud-Dulian, F.: «*Les marques tridimensionnelles en droit communautaire*», en *Revue de jurisprudence de droit des affaires*, 8–9. szám (2003), 712. o., valamint Hetzelt, N.: *Dreidimensionale Marken – Freihaltebedürftigkeit, Unterscheidungskraft und Schutzumfang*, Köln, 2004., 146. o.

20 – Hetzelt, N., az előző lábjegyzetben hivatkozott i. m., 141. o.

21 – Ströbele, P.: *Absolute Eintragungshindernisse im Markenrecht, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht* 2001, 666. o. és Ketzelt, N., i. m., 146. o.

46. Az ítéletben szereplő vizsgálat megfelel az említett szabályoknak, azáltal hogy rámutatott arra, hogy a jelen ügyben szereplő tasakokat a forgalomban általában a folyékony élelmiszerek kiszerelésénél alkalmazzák, amelyek között olyan italok is szerepelnek, mint a gyümölcslevek, ami kizárja, hogy az átlagfogyasztók a csomagolást az áru kereskedelmi származásának jelöléseként fogják fel. Ezenkívül a fellebbező társaság olyan formákra igényelt oltalmat, amelyek az ilyen típusú csomagolás vonatkozásában az általánosan elképzelt formának felelnek meg, nem tartalmazva elegendő lényeges elemet ahhoz, hogy azokat a célközönség meg tudja jegyezni. Ezt követően az ítélet három olyan tényezőt tanulmányoz, amelyek vizuálisan érzékelhető különbséget jelentenek: a tasakok alapformáját (téglalap, tojásdad vagy háromszög alapú), az oldalak homorúságát és a fémes külsőt, amelyeket egyszerre vizsgál külön-külön és együttesen [22] (a 41., 42., és 46–52. pontok).

47. Az Elsőfokú Bíróság tehát olyan megfelelő információforrásokhoz fordul, amelyek objektív szemszögből nézve nem tehetik kétségessé a választott módszer jogszerűségét, figyelemmel az olyan tényezőkre, mint a termék típusa, a forma komplexitása, amelyek a hivatkozott szempontokhoz alkalmazkodnak, anélkül hogy e kérdésben a döntés kifogásolható lenne. Ezért a fellebbező kifogását el kell utasítani.

22 – A C-251/95. sz., Sabel kontra Puma ügyben 1997. november 11-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-6191. o.) 23. pontja, két védjegy abból a célból történő összevetése által, hogy azok lajstromozást kizáró hasonlóságokat mutatnak-e, hasonló módszert követett, a védjegyek által keltett összbenyomásra hivatkozva, figyelembe véve azok megkülönböztető és meghatározó (domináns) elemeit.

48. Végül, ezt a jogalapot el kell utasítani abban a részében, amelyben az a megtámadott ítélet említett pontjaiban található ténybeli értékeléseket vitatja, mivel, ahogyan azt már kifejtettem, a fellebbezés – természete miatt – nem teszi lehetővé az elsőfok által megállapított tények felülvizsgálatát.

D – *Az indokolás hiánya (a második jogalap második része)*

49. A fellebbező társaság azt állítja, hogy az OHIM és egyes nemzeti szervek már több alkalommal lajstromoztak a jelen ügyben szereplőkhöz hasonló védjegyeket ugyanezen kereskedelmi ágazat termékei tekintetében, ezért e körülményekre tekintettel az Elsőfokú Bíróságnak és az OHIM-nak bizonyítania kellene e megjelöléseknek a szellemi tulajdon e fajtájának alapvető funkciója betöltésére való alkalmatlanságát.

50. E jogalap lényege aszerint változik, hogy a hasonló megjelölések korábbi lajstromozására valamely nemzeti rendszerben vagy a közösségi rendszerben került-e sor.

51. Az első esetben a válasz a már többször hivatkozott Henkel-ügyben hozott ítéletben implicit módon megtalálható, annak 63. és 64. pontjában, amely kimondta, hogy vala-

mely védjegynek az egyik tagállamban egyes termékek tekintetében történt lajstromozása nem vonja maga után egy vele azonos vagy hozzá hasonló másik védjegy lajstromozását, vagy annak megtagadását egy másik tagállamban ugyanazon vagy hasonló áruk tekintetében.

52. Ezen érvelés, ahogyan arra az említett ügyben írt indítványban már kiemeltem (24. pont), tükrözi a tagállami rendszerek – amelyek nem kötelesek azonos eredményre vezető határozatokat hozni – közötti szervezeti kapcsolat hiányát, [23] és akkor is alkalmazandó, amikor az OHIM és valamely nemzeti szerv közötti kapcsolatban merül fel, ennélfogva a tagállamok belső hatáskörében elfogadott határozatok nem kötik az alicantei védjegyhivatalt.

53. Valamely védjegy lajstromozása a konkrét helyzetben alkalmazandó speciális szabályokhoz van kötve, ezért – a területi hatály változása miatt – nem biztos, hogy egy adott területen megkülönböztetésre alkalmas megjelölés képes ugyanezen funkció betöltésére.

54. A megtámadott ítélet 56. pontja ugyanezt a választ adja, amikor kimondja, hogy a tagállamokban történt lajstromozások „olyan tényezőt képeznek, amelyek mivel nem rendelkeznek kötőerővel, csupán figyelembe vehetők a közösségi védjegyek lajstromozásánál", hozzátéve, hogy „a fellebbezési tanács helyesen vette figyelembe az említett nemzeti úton történt lajstromozásokat, pontosítva azt, hogy azok nem befolyásolják az ő értékelését". Ezért egyrészt megállapítható, hogy az OHIM jogszerűen tért el ezektől a távoli precedensektől, anélkül hogy azt indokolnia kellett volna, másrészt pedig, hogy az Elsőfokú Bíróság indokolta az ítéletét.

55. Ami az Alicantéban történt lajstromozásokat illeti, a megtámadott ítélet annak 55. pontjában elegendő indokolást tartalmaz, pontosítva azt, hogy az Elsőfokú Bíróság jogelveinek megfelelően az előzmények őt nem kötik, mivel valamely megjelölés lajstromozhatósága a vonatkozó jogszabályoktól függ, anélkül hogy figyelembe vennék a fellebbezési tanácsok korábbi gyakorlatát. A fellebbező e tekintetben egyetértett.

56. Még ha ez a válasz nem is lenne kielégítő, e kifogás akkor sem lenne releváns, mivel azok a lajstromozások, amelyekre a SiSi-Werke a fellebbezésben hivatkozik,

23 – Anélkül, hogy a védjegyekről szóló 89/104 irányelv részleges harmonizációt célzó rendelkezései a belső jogszabályok értelmezését e közösségi jogszabály szövegének és céljának figyelembevételéhez kötnék.

későbbi keltezésűek [24], mint a megtámadott határozatok, ezért azokat az OHIM nem is tudta volna figyelembe venni, hiszen akkor még nem is léteztek.

E – *A versenytársak érdeke mint a határozat indokolásának alapja (harmadik jogalap)*

57. A SiSi-Werke azért tiltakozik, mert a megtámadott ítélet úgy alkalmazza a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy kizárólag a versenytársak általános érdekét veszi figyelembe, ahelyett hogy helyesen a fogyasztókét vette volna figyelembe, megfeledkezve arról, hogy ők ezt a csomagolást évek óta zavartalanul használják.

58. Ez a kifogás a megtámadott ítélet téves elemzésén alapul. Az ítélet 32. és 54. pontjának együttes értelmezéséből ennek ellenkezőjére lehet következtetni, mivel az előbbi kimondja, hogy az említett érdek nem indokolja az olyan védjegy lajstromozásának megtagadását, és nem elegendő annak megkülönböztető képességének értékeléséhez, amelynek hiányosságait az azt követő (33–53.) pontokban kifejti, kiemelve az 54. pontot, amely szerint a fellebbezési tanács határozatában foglalt, az álló tasakok kisajátításának veszélyére történő hivatkozás azért indokolt, mert a védjegyek alapvető szerepének betöltésére való alkalmatlanságukat mutatja, „azon általános érdeknek megfelelően, amely alárendelődik a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltétlen kizáró oknak".

59. Ezért tehát nem állítható az, hogy az Elsőfokú Bíróság nem ismerte el a bejelentett védjegyek megkülönböztetésre való alkalmasságát, azáltal hogy azt csak a versenytársak szemszögéből nézve vizsgálta, mivel ítéletének az a lényege, hogy a fogyasztók részére nem biztosított a származás szerinti választás lehetősége amiatt, hogy a megjelölés nem nyújt számukra megfelelő információt azok kereskedelmi származásáról. Éppen a fogyasztók érdeke indokolja az olyan védjegyek lajstromozásának megtagadását, amelyek nem alkalmasak a megkülönböztetésre.

60. Az előbbiekben kifejtettekre figyelemmel a fellebbezés utolsó jogalapját szintén el kell utasítani.

24 – A 2662781. és a 2662765. sz. védjegyeket 2002. április 22-én jelentették be, és azok 2004. március 1-jén, illetőleg 19-én kerültek lajstromozásra; az utolsó, 2899078. sz. védjegyet pedig 2002. október 21-én jelentették be, és az 2004. január 23-án került lajstromozásra.

V – A költségekről

61. A Bíróság eljárási szabályzatának 122. cikke szerint, annak 69. cikke 2. §-ával összefüggésben, amely a 118. cikk értelmében a fellebbezésekre is alkalmazandó, a pervesztes felet kell kötelezni a költségek viselésére. Ezért amennyiben a fellebbező által hivatkozott kereseti kérelmek a javaslatomnak megfelelően elutasításra kerülnek, őt kell kötelezni a jelen fellebbezéssel kapcsolatos költségek megfizetésére.

VI – Végkövetkeztetések

62. A fentiekben kifejtett érvekre tekintettel azt indítványozom a Bíróságnak, hogy a SiSi-Werke által az Elsőfokú Bíróság T-146/02–T-153/02. sz. egyesített ügyekben 2004. január 28-án hozott ítélete ellen benyújtott fellebbezést utasítsa el, és kötelezze a fellebbezőt az eljárása során keletkezett költségek viselésére.